

But over and beyond our memories, the house we were born in physically inscribed in us. It is a group of organic habits. After twenty years, in spite of all the other anonymous stairways; we would recapture the reflexes of the "first stairway", we would not stumble on that rather high step. The houses's entire being would open up, faithful to our being.

- Poetika prostora, Gaston Bachelard

Negdje, nakon – broj 21 bavi se tematikom prodaje rodne kuće i problemom nošenja s izgubljenim prostorom te gubitkom osjećaja "doma". Prisjećam se izgleda svoje rodne kuće u vrijeme kada je ona još bila moja te trenutaka koje sam u njoj provela. Tom neočekivanom novonastalom promjenom u svome životu, kroz autobiografski rad, prikazujem problematiku prihvaćanja izgubljenog vremena koje je ostalo u tom prostoru te oprostaja od njega samog.

Potaknuta trenutkom prodaje rodne kuće prikazujem osoban i intiman proces oprostaja od prostora kojem više nemam pristup. U obliku dnevnika zapis bilježim i opisujem taj prostor po sjećanju i mapiram ga kroz kolaž obiteljskih fotografija koje su u

njemu nastale. Također, putem videa prikazujem svoju smušenost u vremenu koju doživljavam dok prolazim kroz proces oprostaja od tog prostora te videom rodnoj kući šaljem posljednji pozdrav.

Prolazeći kroz obiteljske albume, izdvajam fotografije koje u pozadini događanja na fotografiji sadržavaju sam prostor kuće. Sve sakupljene fotografije skeniram te u postprodukciji ponovo kadriram, gdje sada prostor dobiva ulogu protagonista. Ponovno kadriranje postojećih fotografija vršim tako da "izrezujem" rubne dijelove fotografije koji prikazuju prostor koji je u tom trenu bio slučajno fotografiran, bez namjere da se bilježi njegov izgled, i koji je služio samo kao mjesto okupljanja i slavlja koja su u tome trenu imala glavnu ulogu obiteljskih fotografija. Pri ponovnom kadriranju protagoniste prijašnjeg postava stavljam u drugi plan tako da ih ili u potpunosti izbacujem iz kadra ili ostavljam na samom rubu tako da im se vidi tek dio lica, ruke ili noge. Ljudi na fotografijama tako postaju ono što je sam prostor nekada bio, tek pozadina umanjene vrijednosti na rubu kadra. Fotografije su printane na sjajnom foto papiru kojim se i dalje estetski dobiva taj dojam važnosti, intimnosti koju obiteljska fotografija sa sobom nosi kada na njoj vidimo ljude. Ukupno je 300 fotografija veličine 9 × 6.5 cm, što daje dojam kao da se radi o fragmentima kadrova izvučenih iz videozapisa koji su snimljeni 16 milimetarskom kamerom. Fotografije su grupirane po skupinama prostora u kojima nastaju: terasa, dnevni boravak, kuhinja, sobe, balkon, dvorište, ljetna i zimska kuhinja, zimski boravak, hodnici. Poredane su po zidu u obliku kolaža gdje zajedno čine mapu prostora.

Uz fotografije, dio kolaža čini i tekst. Tekstom opisujem prostore kuće koje vidimo na fotografijama te uz pomoć teksta mapiram i one prostore koji nisu prikazani, poput kupaonica, hodnika, tavana, podruma i

garaža. Kroz sjećanja koja vežem uz njih te popisivanjem stvari koje su se u njima nalazile, "gradim" prostore koji nisu dokumentirani putem obiteljskih fotografija. Tematika teksta podijeljena je u dvije skupine: popisivanje stvari i opisivanje prostorija te sjećanja i radnje koje vežem uz njih. Mješanjem teksta ta dva tipa povezujem prostore koji nisu fotografirani i one koji jesu. Same rečenice razlomljene su u više fragmenata. Rečenice čiji je sadržaj sjećanje na zidu stoje obrnuto naspram opisnih rečenica, čime im želim dati na značaju i naglasiti kako se ipak radi i o mom osobnom komentaru na prostor.

Bilježeći svoje razmišljanje o gubitku tako bitnog dijela svog života, postavljam si pitanje koliko vremena treba proći kako bih se pomirila sa samim prostorom kroz koji više ne mogu proći, koji više ne mogu vidjeti ni koristiti. U videu vidimo statične snimke stropova te promjenu svjetla na stropu kroz razdoblje u kojem sam ga snimala. Promjena svjetla na stropu predstavlja prolazak vremena, dok se osoba pokušava pomiriti sa situacijom te na svoj način otkriti kako se oprostiti od samog prostora. Ton kadra plavo-ljubičaste je boje. U samom zvuku videa čuje se naracija gdje se putem šaputanja ponavljaju i isprepliču rečenice 'cvijeće će me ponovno pokriti ne brinem, mislim da se sjećam cvijeća koje će me ponovno pokriti'. Sam zvuk nosi metaforu gdje poljsko cvijeće predstavlja rodnu kuću. Odrastajući u okolici gdje sam bila okružena livadama punim poljskog cvijeća, sam prostor povezujem s tim vizualnim osjetom. Poljsko cvijeće slobodno raste bez ljudskog uplitanja, pa ovom usporedbom prostora i poljskog cvijeća pokušavam naglasiti da će taj prostor, iako više nije tu, i dalje biti dio mene i mog razvitka kao osobe. Gubitak tog prostora ne znači da tog osjećaja više neće biti. Naprotiv, gubitkom jednog dolazi se do novog, stvara se novi dom, novo vrijeme.

"But over and beyond our memories, the house we were born in physically inscribed in us. It is a group of organic habits. After twenty years, in spite of all the other anonymous stairways; we would recapture the reflexes of the "first stairway", we would not stumble on that rather high step. The houses's entire being would open up, faithful to our being."

- The poetics of Space, Gaston Bachelard

Somewhere, After – Number 21 explores the theme of selling one's childhood home and the struggle of dealing with lost space, along with the loss of the sense of "home." I remember the appearance of my childhood home during the time when it was still mine and the moments I spent there. Faced with this unexpected change in my life, through my autobiographical work, I depict the challenge of accepting the lost time that lingers in that space and bidding farewell to it.

Inspired by the moment of selling my childhood home, I portray a personal and intimate process of saying goodbye to a space I no longer have access to. In the form of diary entries, I record and describe this space from memory and map it through a collage of family photographs taken within it. Additionally, through the video, I show my confusion in time as I undergo the process of bidding farewell to that space, sending a final farewell to my childhood home through the medium of video.

As I leaf through family albums, I select photographs that in the background capture the space of the house within the events depicted. I scan all the collected photographs and, in post-production, reframe them, giving the space a protagonist role. The reframing involves "cropping" the peripheral parts of the photograph that show the space, which was inadvertently captured at that moment, with no intention to document its appearance, serving merely as the backdrop for gatherings and celebrations, which were the main focus of family photographs at the time. In the reframing process, the previous protagonists are pushed to the background, either completely removed from the frame or left at the very edge, revealing only parts of their faces, hands, or legs. People in the photographs thus become what the space itself used to be, just a background of diminished significance at the edge of the frame. The photographs are printed on glossy photo paper, maintaining an aesthetic that conveys the importance and intimacy inherent in family photography featuring people. In total, there are 300 photographs sized 9 × 6.5 cm, which creates the impression of fragments extracted from video footage

recorded with a 16-millimeter camera. The photographs are grouped by the spaces in which they were created: terrace, living room, kitchen, bedrooms, balcony, courtyard, summer and winter kitchen, winter living room, hallways. They are arranged on the wall in the form of a collage, where together they make a map of the space.

In addition to the photographs, the collage also incorporates text. With the text, I describe the spaces of the house depicted in the photographs, mapping out even those areas not shown, such as bathrooms, hallways, attics, basements, and garages. By recalling memories tied to these spaces and listing items that were once there, I "construct" spaces that have not been documented through family photographs. The theme of the text is divided into two groups: listing items and describing rooms, and memories and actions associated with them. By mixing these texts, I connect the spaces that have not been photographed with those that have. The sentences themselves are further fragmented. Sentences containing memories are juxtaposed in reverse against descriptive sentences on the wall, emphasizing their significance and highlighting that this is also my personal comment on the space.

Reflecting on the loss of such a significant part of my life, I ask myself how much time must pass for me to come to terms with the space through which I can no longer pass, which I can no longer see or use. In the video, we see static shots of the ceilings and the changing light on the ceiling over the period during which I recorded it. The shifting light on the ceiling represents the passage of time as a person tries to reconcile with the situation and discover their own way to bid farewell to the space. The tone of the frame is blue-violet. The video's sound features a narration with whispered repetitions and interweaving sentences: 'flowers will cover me again, I'm not worried, I think I remember the flowers that will cover me again.' The sound itself carries a metaphor where wildflowers symbolize the childhood home. Growing up surrounded by meadows full of wildflowers, I associate the space with that visual sensation. Wildflowers grow freely without human intervention, so with this comparison of space and wildflowers, I aim to emphasize that even though the space is no longer there, it will still be a part of me and my personal development. The loss of that space does not mean the absence of that feeling. On the contrary, with the loss of one, a new one emerges, creating a new home, a new time.

IMPRESUM / IMPRESSUM

Nakladnik / Publisher: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika / Croatian Association of Fine Artists, Trg žrtava fašizma 16, 10 000 Zagreb, hdlu@hdlu.hr, www.hdlu.hr

Za nakladnika / For the publisher: Tomislav Buntak, predsjednik / president

Ravnateljica / Director: Ivana Andabaka

Upravni odbor HDLU / Croatian Association of Artists Board:

Tomislav Buntak (predsjednik / President), Josip Zanki (potpredsjednik / Vice president), Ida Blažičko (potpredsjednica / Vice president), Fedor Fischer, Vida Meić, Romana Nikolić, Alen Novoselec

Voditeljica galerije / Gallery coordinator:

Mihaela Zajec

Umjetnički savjet Galerije Karas / Karas Gallery

Advisory Board: Željko Beljan, Tomislav Hršak, Mihaela Zajec, Vida Meić, Josip Zanki

Urednica kataloga / Catalogue Editor:

Mihaela Zajec

Predgovor / Preface:

Monika Miloševski

Grafičko oblikovanje kataloga

/ Catalogue Design:

Duje Medić

Tisak / Printed by:

Ispis d.o.o.

Naklada /

Edition: 100

Radno vrijeme galerije Karas: srijeda, četvrtak, petak 16 - 20h | utorak, subota 10 - 13h | nedjeljom i ponedjeljkom zatvoreno.
Working hours Gallery Karas: Wednesday, Thursday, Friday 4pm - 8pm | Tuesday, Saturday 10am - 1pm | On Sundays and Mondays closed.

GALERIJA KARAS

Ulica Kralja Zvonimira 58, Zagreb

MONIKA MILOŠEVSKI

NEGDJE, NAKON – BROJ 21

5. 3. — 26. 3.
2024.

Organizator / Organizer:

Uz potporu / Supported by:

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA

UDRUGA
ZA
RAZVOJ
UMJETNOSTI

HRVATSKI
NARODNI
KAZALIŠNI
I
OPERNI
ANSAMBL

www.karasarthub.eu/

MONIKA MILOŠEVSKI (2000.) trenutačno studira na diplomskom studiju Odsjeka za animirani film i nove medije na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovala je u projektu "Dubrava gori: izmještanje Akademije likovnih umjetnosti" te je surađivala s Fotoklubom Zagreb i Žutom Kućom u Istri. U svojoj praksi polazi od vlastite arhive trenutaka, putovanja, emocija i iskustava utkanih u medijima fotografije, videa, teksta, koje također međusobno isprepliće unutar radova. Preciznim dokumentiranjem i pripovijedanjem pokušava oživiti prolazne trenutke intimnosti te nastoji nadići njihovo ograničenje s vremenom, dopuštajući im tako da se zadrže malo duže među nama.

MONIKA MILOŠEVSKI (2000) is currently pursuing a master's degree in the Department of Animated Film and New Media at the Academy of Fine Arts, University of Zagreb. She took part in the project "Dubrava Gori, izmještanje Akademije likovnih umjetnosti", and has collaborated with the Photo Club Zagreb and Žuta Kuća in Istria. Her work draws inspiration from her own personal archive of moments, travels, emotions, and experiences, interwoven into the mediums of photography, video, and text. Through precise documentation and storytelling, she aspires to breathe life into fleeting moments of intimacy, seeking to transcend their time constraints and allowing them to linger a bit longer among us.